GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŨ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḌI.
Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVII.

SĖ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Sorisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 131. Sâmbătă 28 Iulie (9 Augustŭ) 1884.

Brașovŭ în 27 Iulie (8 Augustŭ).

De unŭ șirŭ de anĭ încóce mai în fie-care anŭ ne anunță firulŭ telegraficŭ pe timpulŭ acesta întêlnirea împĕrațilorŭ Austro-Ungariei și a Germaniei. Totdéuna acéstă veste e acompaniată de corulŭ oficioșilorŭ noștri, carĭ cântă imnurĭ de bucuriă serbândŭ acestŭ evenementŭ ca o nouă garanțiă pentru pacea monarchiei și a Europei.

Și în anulŭ acesta betrânulŭ împĕratŭ Wilhelm a visitatŭ și a îmbrățișatŭ pe împĕratulŭ Franciscŭ Iosifŭ la Ișl. Însĕ întêlnirea de erĭ a celorŭ doi împĕrațĭ, deși nu mai era ceva nou, a fostŭ urmărită c'unŭ interesŭ multŭ mai viu de lumea politică și diplomatică și s'a pututŭ observá, că mai alesŭ în unele cercurĭ din monarchia nóstră ea a deșteptatŭ unele îngrijirĭ, carĭ pâna acuma nu esistau.

Interesarea a trebuitŭ sĕ crescă într'unŭ momentŭ, când constelațiunea politică, după nereușita conferență egipténă, pare a fi în ajunŭ de a se schimbá; ea îngrijirile sunt întemeiate în lipsa de orĭ-ce informațiune asupra scopului negoțiărilorŭ dela Ișl, pentru carĭ au fostŭ anume chiămațĭ acolo ministrulŭ nostru de esterne și ministrulŭ președinte unguréscŭ.

Ce caută d-lŭ Tisza la Ișl? Cestiunea acésta o vedemŭ multŭ ventilată. Mai tóte foile maghiare sunt de pĕrere, că întrevederea de-erĭ, a împĕrațilorŭ a trebuitŭ sĕ se tracteze și de-o cestiune, care privesce directŭ Ungaria, căcĭ la din contră nu ar fi fostŭ reclamată presența ministrului-președinte unguréscŭ.

„Privimŭ cu îngrijire spre Ișl — ḍice *Pesti Naplo* — Acolo se pregătesce ceva, căcĭ au fostŭ chiămațĭ și miniștrii: Kalnoky și Tisza Kalman. De sigurŭ că la ceea ce se prepară este de lipsă și învoirea parlamentelorŭ monarchiei nóstre. De pildă *anecsiunea Bosniei*. Séu póte vr'unŭ tractatŭ internaționalŭ polițienescŭ pentru urmărirea nihiliștilorŭ, socialiștilorŭ, irredentiștilorŭ, anarchiștilorŭ și altorŭ secte revoluționare."

„Orĭ dóră altceva se pregătesce?"

„Întêlnirei împĕrațilorŭ la Ișl a premersŭ conferența archiducelui Albrecht cu ambasadorulŭ rusescŭ și germanŭ și cu ministrulŭ de esterne. După aceea în tótă graba a călĕtoritŭ comitele Kalnoky la Ișl și a raportatŭ Maiestății Sale despre decursulŭ conferenței. In urma acésta o fostŭ chiematŭ și Tisza la Ișl. Se pare că politica sântei aliante vrea sĕ reînvie. Alianța germână *érăși a degeneratŭ în alianță rusescă* și miniștrii suntŭ citațĭ dinaintea împĕrațilorŭ, pentru ca se fie însărcinațĭ cu esecutarea hotărîrilorŭ lorŭ!"

„Peste puținŭ va eșí iepurile din tufă și vomŭ sci atuncĭ, ce au promisŭ miniștrii. De altă dată amŭ salutatŭ cu bucuriă întêlnirea ca semnŭ alŭ prelungirei păcei și alŭ prieteniei cu Germania, dér acum împĕrații negoțiéză și acésta este periculosŭ pentru pace."

Așa se esprimă organulŭ oposițiunei moderate. Celelalte ḍiare combinéză earăși în feliulŭ lorŭ, dér tóte esprimă temerĭ și îndoelĭ fată de cele ce se petrecŭ. Unele găsescŭ, că înainte de plecarea lui Tisza nu s'a ținutŭ consiliu de miniștri în Peșta și deducŭ de aicĭ, că trebue că sĕ fierbe ceva în secretŭ, ca atuncĭ când a fostŭ vorbă de ocuparea Bosniei. Numai ḍiarele guvernamentale redică pe stăpânulŭ lorŭ până în alŭ șépteléa ceriu și vorŭ sĕ descrie lucrulŭ astfeliu ca și când fără Tisza nu s'ar mai puté face nimica. Refrenulŭ corului servilŭ este: Patria maghiară póte fi liniștită, căcĭ și Tisza a fostŭ de față. . . .

Nu scimŭ, ḍeu, décă va fi așa de ușorŭ a liniștí popórele din imperiu cu asemenĭ osanale oficióse. Popórele, sunt păţite și nu mai credŭ așa ușorŭ. Pentru ele din tóte eventualitățile e sigură numai aceea, ce-o accentuéză fórte nemeritŭ „Egyetértés" că adecă la Ișl nu s'a tractatŭ despre modulŭ cum sĕ se micșoreze dările cele apĕsătóre, ci mai curêndŭ ne putemŭ așteptá că sĕ vorŭ sporí.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.")

Ișl, 8 Augustŭ. — M. Sa a adusŭ erĭ pe împĕratulŭ germanŭ la prânḍulŭ ce s'a datŭ la 2 óre. După ce s'au despărțitŭ de regina, monarchii s'au dusŭ la gară. Împĕratulŭ germanŭ a plecatŭ la $3^1/_2$ óre. Monarchii s'au sărutatŭ și s'au îmbrățișatŭ de repețite orĭ.

Versailles, 8 Augustŭ. — Propunerea lui Mirrianis, de a se amâná congresulŭ până la 25 Octomvre, a fostŭ respinsă. Desbaterea generală a începutŭ.

Roma, 8 Augustŭ. — In nóptea de 7 Augustŭ au fostŭ la Roma, Frascati și Albano douĕ cutremure cu detunăturĭ înăbușite. Pagube nu s'au ivitŭ nicăiri. Alaltaerĭ au fostŭ în Pancioglieri și Varignano câte unŭ mortŭ de coleră. In lazaretulŭ din Varignano a muritŭ unŭ marinarŭ de coleră.

Toulon, 8 Augustŭ. — De alaltaerĭ diminéță au fostŭ în Toulon 5 și în Marsilia 6 morțĭ de coleră. Câteva casurĭ isolate s'au ivitŭ și în diferite localități din sudŭ.

Viena, 7 Augustŭ. — Ucigașulŭ și anarchistulŭ Stellmayer, după ce sentința de mórte s'a cofirmatŭ de tóte instanțele, va fi esecutatŭ mâne diminéță.

CRONICA ḌILEI.

Mâne, Sâmbătă, în 9 Augustŭ, capela orășenéscă va cântá, de va fi vreme frumósă, în „Schützenhaus." După cererea publicului se va cântá și potpouri-ulŭ „Călĕtoria prin Europa."

*

Comitetulŭ instituitŭ pentru primirea Maiestății Sale la Aradŭ a hotărîtŭ modulŭ, în care sĕ se facă primirea. Se vorŭ construí trei arcurĭ de triumfŭ și séra cetatea va fi iluminată. Piața principală va fi iluminată în douĕ locurĭ de câte unŭ sóre electricŭ. Impĕratulŭ va visitá și institutele publice.

*

La manevrele de pe câmpulŭ Marchei vorŭ luá parte corpulŭ alŭ 5-lea și alŭ 10-lea. Celŭ dintâiu constă din 40 batalióne, $3^1/_4$ companii, 32 escadróne, 16 baterii și stă sub comanda baronului de Cathy; alŭ doilea constă din 43 batalióne, $1^1/_4$ companii, 32 escadróne, 18 baterii și e pusŭ sub comanda baronului de Stubenrauch.

*

Studenții năsĕudenĭ dela școlele mai înalte vorŭ aranjá la 18 Augustŭ st. n. unŭ „Bálŭ academicŭ" în sala hotelului „Rahova" din Năsĕudŭ. Venitulŭ e destinatŭ crearei unui fondŭ pentru studenții academicĭ sĕracĭ. Ofertele mĕrinimóse se vorŭ cuitá pe cale ḍiaristică.

*

După informările unui ḍiarŭ din Budapesta, ministru-președinte Tisza ar fi fostŭ directŭ învitatŭ de M. S. Impĕratulŭ sĕ mérgă la Ișl, ca sĕ fie de față la întêlnirea împĕrațilorŭ. Din partea curții i s'ar fi rênduitŭ și nisce odăi în hotelulŭ »Post« de acolo. Mercurĭ ministru-președinte a sositŭ la Ișl.

*

In Sümeg s'au distrusŭ — de cine nu se scie — porțile unui cimitirŭ ovreescŭ și trei petri de pe morminte. »Pester Lloyd« numesce întêmplarea acésta unui atentatŭ împotriva cimitirului ovreescŭ!

*

Primarulŭ orașului Königgrætz ar fi primitŭ — după cum se telegrafézĕ din Praga — dela comanda corpului alŭ 4-lea de armată, unŭ decretŭ, prin care împĕratulŭ ar concede părăsirea fortăreței și dărîmarea parțială a șanțurilorŭ. Königgrätzulŭ nu mai este de lipsă sĕ trécă de punctŭ întăritŭ alŭ împĕrăției.

*

In călĕtoria sa la Belgradŭ, M. S. regele Carolŭ va fi însoțitŭ de generalulŭ Fălcoianu.

*

Patriarchulŭ Angelici a fostŭ primitŭ de părechia regală din Belgradŭ în modŭ strĕlucitŭ. In grădina de iarnă a noului castelŭ regalŭ s'a datŭ unŭ prânḍŭ, la care Patriarchulŭ șeḍu de-a drépta regelui. Regele Milanŭ ridică unŭ toastŭ, în care salută pe înaltulŭ óspe bisericescŭ ca pe succesorulŭ acelorŭ patriarchĭ, carĭ în ḍilele cele mai triste ale poporului sêrbescŭ, sub scutulŭ și bunăvoința nobilului domnitorŭ alŭ casei habsburgice, au luminatŭ poporulŭ sêrbescŭ și au așeḍatŭ biserica ortodoxă pe o basă tare.

*

»Carpații« din Craiova scriu: Secerișulŭ apróре terminatŭ urmézĕ cu activitate prin tóte părțile. In genere, recolta e fórte satisfăcĕtóre, atâtŭ în privința cantitativă câtŭ și calitativă. Porumbulŭ continuă a fi pré frumosŭ, în genere și promite cea mai frumósă recoltă. O singură plóie însĕ totŭ se mai necesitézĕ, și apoi totulŭ va fi asiguratŭ.

*

Ḍiarulŭ »Ecoulŭ Severinului« ḍice, că s'a primitŭ unŭ ordinŭ la prefectură, ca sĕ înființeze unŭ serviciu de inspecțiă călĕtorilorŭ ce vinŭ din susulŭ Dunării; în lipsa unui localŭ specialŭ, prefectura a cerutŭ la ministerŭ sĕ-i dea cantorulŭ liniei ferate în apropiere de debarcaderŭ, séu serviciulŭ inspecții sĕ se facă pe bordulŭ unui șlepŭ cum a fostŭ și altă dată.

*

Același ḍiarŭ află, că comisiunea de delimitare a fruntarielorŭ între România și Austro-Ungaria, la plaiulŭ Vulcanŭ, între Mehedințĭ și Gorjŭ, a întêmpinatŭ reclamațiune din partea moșnenilorŭ Costenĭ susținută de unŭ hrisovŭ din timpulŭ lui Mateiŭ Basarabŭ, prin care dovedescŭ, că trei munțĭ ce suntŭ astăḍĭ cotropițĭ de Ungurĭ, aparținŭ României. Delegații Ungurĭ au propusŭ pace înapoindŭ României doi munțĭ, éră unulŭ sĕ aparțină Ungariei. Comisiunea română a protestatŭ ḍicêndŭ, că nu va cedá nicĭ unŭ degetŭ din teritorulŭ României. Co misiunea a plecatŭ spre Vêrciorova, unde se pretinde, că sunt călcărĭ mai marĭ din partea Ungariei.

*

»Farulŭ Costanței« desminte scirea, că Musulmanii ar fi emigrândŭ din Dobrogea, speriațĭ fiindŭ de concentrarea recruților. Emigrarea lorŭ se face acum în mai mică mĕsură, decâtŭ orĭ când. Se póte chiar ḍice, că a încetatŭ cu totulŭ.

*

»Opinca« scrie: Erĭ a apărutŭ o enciclică a P. S. Mitropolitului Calinicŭ, prin care laudă guvernulŭ românŭ și învită pe credincioșĭ la supunere orbéscă către dênsulŭ.

*

»Trelegrafulŭ« scrie: Pentru ocuparea a cincĭ burse la scóla normală superióră din Bucurescĭ, și anume: patru în secțiunea de litere și una în secțiunea sciințelorŭ matematice, se publică concursŭ pe ḍiua de 25 Septembre 1885; concursurile se vorŭ ține în localulŭ Universității din Bucurescĭ de către consiliile profesorale ale facultăților respective, carĭ vorŭ fixá și condițiunile.

*

M. S. regele României va primi sĕptĕmâna viitóre visita A. S. Ducelui de Nassau, unchiului M. S. reginei.

*

Bozo Petrovicĭ, președintele senatului muntenegrénŭ și socrulŭ principelui Nichița, se află în Constantinopole și e óspe alŭ Sultanului. Se crede, că misiunea lui privesce politica Austriei față de Muntenegru.

*

Intre Constantinopolŭ și Varna s'a începutŭ servi-

ciulŭ poştei turceşcĭ. Se împlinesce de vaporulŭ Dolma-Bakce.

*

Marele duce Constantinŭ Nicolaevicĭ a plecatŭ din Viena la Bayreuth, după ce a petrecutŭ in capitală câteva ḑile incognito, precum şi venise.

*

Argumentulŭ de căpeteniă, pentru care guvernulŭ actualŭ belegicŭ voesce a restabili relaţiunile diplomatice cu vaticanulŭ este, că suveranulŭ papă cunósce Belgia şi instituţiunile ei, că a doveditŭ simpatiă faţă de ea la tótă ocasiunea şi că sfaturile lui au avutŭ totdéuna cele mai fericite urmărĭ pentru ea.

*

Mişcările partidului liberalŭ din Belgia împotriva legei nouĕ clericale despre scolĭ, iau dimensiunĭ totŭ mai marĭ. In Bruxela se va ţiné aḑi unŭ meetingŭ pentru formularea unei resoluţiunĭ, ce se va presentá in corpore camerei şi regelui. In Antwerpen poporulŭ a făcutŭ o-vaţiunĭ consiliului orăşenescŭ, ce chiar se adunase pentru a redactá unŭ protestŭ împotriva numitei legĭ.

*

Peste câteva ḑile, generalulŭ germanŭ Stockmar va celebrá nunta de diamantŭ cu soţia sa, care este în vêrstă de optŭ-ḑecĭ de anĭ. Nu este multă vreme de cândŭ elŭ însuşĭ a celebratŭ a nouĕḑecea aniversară a nascerei sale.

*

Cuartirulŭ generalŭ alŭ statului-majorŭ germanŭ, pentru manevrele corpului 7 şi 8 va fi la Düsseldorf, unde se vorŭ aduná şi oficerii străinĭ. Mareşalulŭ de Molke, care a pregătitŭ planulŭ manevrelorŭ, va conduce în persónă execuţiunea lui, asistatŭ fiindŭ de loc. generalŭ contele de Waldersee.

*

Lordulŭ Northbrook împreună cu Baring vorŭ merge în decursulŭ lunei lui Augustŭ în Egiptŭ, sĕ studieze starea lucrurilorŭ şi sĕ vĕḑă, ce sfaturĭ suntŭ cu cale a se dá guvernului şi ce pasurĭ sĕ se mai întreprindă.

*

In urma declaraţiunei guvernului chinesŭ, că se învoesce a dá $3^1/_2$ milióne francĭ în locŭ de 40 mil. cătŭ cerŭ Franţa, trimisulŭ acesteia, Patenôtre, a întreruptŭ tratările cu China. Guvernulŭ Franciei a amerinţatŭ că va căutá satisfacţiune cu armele şi de nu se va întêmplá vre-o schimbare din partea Chinei, flota admirarului Courbet va trebuí sĕ intre în acţiune.

*

Congresulŭ anti-filoxericŭ ce trebuiá sĕ se întrunéscă în curêndŭ la Turin, s'a amânatŭ pentru unŭ timpŭ nehotărîtŭ, din causa carantinelorŭ.

INFRĂŢIRE CROATO-SLAVĂ IN VIENA.

In cele din urmă Croaţii totŭ s'au gânditŭ altfelŭ şi s'au decisŭ a visitá pe fraţii Cehĭ. 170 de Croaţĭ din Agram au plecatŭ la Praga, sĕ visiteze teatrulŭ naţionalŭ boemŭ. Alaltaerĭ au petrecutŭ în Viena. »Slovenska beseda« a anrangiatŭ o serbare în onórea lorŭ. La gara de sudŭ, unde se aşteptá sosirea lorŭ, diminéţa reuniunile de cântărĭ slave au eşitŭ sĕ întêmpine pa fraţii lorŭ Croaţĭ cu musică şi cu cuvêntărĭ; dér din întêmplare Croaţii sosiseră deja cu o oră mai nainte. Insĕ séra s'a arangiatŭ unŭ banchetŭ la otelulŭ »Stadt Wien« în onórea Croaţilorŭ. Tóte reuniuile slave din Viena, mulţĭ studenţĭ boemĭ, polonĭ şi ruşĭ, representanţii clerului rusescŭ, laolaltă cam vr'o 300 inşi s'au adunatŭ, ca sĕ-i felicite. Croaţii numai târḑiu au sositŭ, căcĭ în corpore erau la operă. Dintre Agramienĭ erá de faţă profesorulŭ dela universitate Ianicek, redactorii foilorŭ naţionale croate şi câţi-va studenţĭ eliminaţĭ dela universitatea din Agram. Deputaţii croaţĭ demonstrative au lipsitŭ, erau adecă supĕraţĭ de primirea bună ce li s'a făcutŭ Ungurilorŭ în Praga.

Serbarea s'a începutŭ cu cântarea unui cântecŭ popularŭ slavŭ. După aceea preşedintele reuniunei de cântărĭ slave din Viena, Dr. Lenoch, a bineventatŭ pe Croaţĭ, rostindŭ putine cuvinte în limba boemă. După elŭ a vorbitŭ preşedintele unei reuniunĭ polone în limba polonă. A intonatŭ curagiulŭ Boemilorŭ, ḑicêndŭ că aceştia ca unŭ ziḑŭ de apĕrare s'au pusŭ stavilă, contra năvălirei Germanilorŭ, şi a accentuatŭ, că ceilalţĭ Slavĭ trebuie sĕ sprigininéscă pe Cehĭ în acéstă luptă (Aprobărĭ). »Pentru aceea noi Slavii trebue sĕ fimŭ una« (Aprobărĭ). Ca sĕ ajungemŭ scopulŭ comunŭ, tóte seminţiile slave trebue sĕ se alieze, şi nu le este ertatŭ nicĭodată, sĕ facă alianţă cu o naţiune, care de seculi întregĭ s'a arĕtatŭ vrăşmaşă Slavilorŭ (Aprobărĭ sgomotóse). In numele Croaţilorŭ Rebeg, unulŭ dintre studenţii eliminaţĭ dela Universitatea din Agram, a mulţămitŭ pentru cordiala primire în limba croată, adăugândŭ, că Croaţii sunt conduşĭ de o sinceră şi curată iubire către boemĭ, carĭ cu deosebire acuma mari merite şi-au câştigatŭ în privinţa naţională în interesulŭ causei comune. »Visita nóstră la Praga,« ḑise elŭ, este de o importanţă cu deosebire acum, când Croaţii încă luptă o mare luptă naţională, în care mulţĭ nobili fii ai naţiunei au căḑutŭ deja. Dar décă Croaţii s'au pututŭ apĕrá şi au scăpatŭ de Tătarĭ, credŭ, că şi în acéstă luptă vomŭ reeşi învingĕtorĭ (Aplause neîntrerupte). In sfîrşitŭ redactorulŭ Harambaşicĭ plinŭ de însufleţire amintesce vechia poveste slavă despre Svatopluk şi fii sĕi, intonândŭ, că Slavii numai prin unire potŭ deveni tari, şi atuncĭ alŭ lorŭ este viitorulŭ (Aprobărĭ).

Ideea panslavă desŭ şi cu tăriă se accentuă în întregŭ decursulŭ serbărei.

EVREII ÎN ROMÂNIA.

Worms, preşedintele societăţii anglo-israelite, întrebă într'o şedinţă a parlamentului englezŭ, décă legea votată în România contra comerciului ambulantŭ nu este o violare a articolului 44 din tratatulŭ de la Berlin? Lordulŭ Fitzmaurice rĕspunse, că i se pare îndoiosŭ acéstă. Ocupându-se şi „Naţiunea“ de întrebarea lui Worms, scrie:

»Fără a atribuí acestui incidentŭ o însemnătate óre-care, elŭ ne arată, cu tóte acestea, că alianţa israelită nu încetéză d'a privi România ca o ţară ce este menită a fi esploatată de fii lui Israilŭ. Dar cea ce pare mai straniu în intervenirea d-lui Worms, este ca unŭ membru alŭ parlamentului englezŭ sĕ nu scie a face osebire între cestiunile internaţionale şi cestiunile, care privescŭ ordinea interióră a unui Statŭ neatêrnatŭ. Ne mirămŭ cum d. Worms a fostŭ atâtŭ de tare impresionatŭ de o lege, care nu face nicĭ o osebire între străinĭ şi Românĭ şi prin care se stabi esce numai o mĕsură protectóre a comerciului stabilŭ contra comercianţilorŭ ambulanţĭ, pe când n'a creḑutŭ de cuviinţă sĕ ridice vocea contra antisemitismului, ce se manifestă cu atâta sĕlbătăcime în ţĕrĭ chiar multŭ mai înainte de cătŭ noi în civilisaţiune. In Rusia încŭ şi în Ungaria nu trece o lună fără ca telegrafulŭ sĕ nu aducă şcirea, că au avutŭ locŭ nouĕ manifestaţiunĭ antisemitice, turburărĭ seriόse, prădăciunĭ şi măcelurĭ.«

„Naţiunea“ arată apoi persecuţiunile, ce au sĕ sufere Evreii în alte ţĕrĭ, arată că în România s'au datŭ chiar şi drepturĭ politice israeliţilorŭ, „de ce nu crede, că trebue sĕ se căiască“, arată nedreptatea lui Worms faţă de România şi apoi ḑice:

România va rĕmâné o ţĕră ospitalieră precum a fostŭ totdéuna. Nu vomŭ face antisemitismŭ contre israeliţilorŭ ce locuescŭ pe pămêntulŭ românescŭ, dar nicĭ vomŭ permite cuiva, alianţeĭ israelite mai cu deosebire, d'a se amestecá în afacerile nóstre interióre.

DIVORŢIULU ÎN FRANCIA.

După legea cea nouă publicatŭ în »Journal Officiel« se permite acum în Erancia şi catolicilorŭ divorţulŭ. Despărţiţii potŭ după unŭ timpŭ anumitŭ — afară de unele esceptiunĭ — sĕ păşéscă la a doua căsătoriă. Aceia însă, carĭ şi după a doua căsătoriă s'au despărţitŭ formalŭ, nu se potŭ căsătorí a treia óră. Spre a nu face presiune asupra consciinţei celorŭ ce ţinŭ încă strînsŭ la indisolvabilitatea căsĕtoriei, pe lângă divorţŭ se susţine şi separaţiunea de corpŭ. După trei anĭ în urma unei simple investigaţiunĭ judecătorescĭ, separaţiunea devine divorţŭ definitivŭ şi astfelŭ ambelorŭ părţĭ litigante li se dă dreptulŭ de a se căsătorii de nou. Legea are valóre şi pentru cei ce s'au despărţitŭ înainte cu trei séu şi cu mai mulţĭ anĭ. Ca motive de divorţŭ se recunoscŭ: adulteriulŭ, infamia (prin condamnarea la o pedépsă desonorătóre), brutalităţĭ, maltratărĭ şi rănirĭ grele. Invoirea reciprocă de a se divorţá e eschisă, totŭ asemenea nu este pribegirea séu alienaţiunea unuia dintre soţĭ motivŭ de divorţŭ. Publicarea de notiţe despre procesele divorţiale e oprită. Indată ce sentinţa are valóre de dreptŭ, actoruiŭ trebue sĕ presinte o copiă de pe ia primăriei, la care s'a fostŭ încheiatŭ căsătoria*) şi sĕ se întroducă divorţulŭ în cărţile ei. Décă nu se împlinesce acéstă formalitate în decursŭ de două lunĭ, sentinţa îşĭ perde dreptulŭ, căsĕtoria rĕmâne validă şi disolvarea ei se póte face numai pe basa altorŭ motive nouĕ. Soţia despărţită trebue sĕ-şĭ ia iarăşĭ numele, care l'a avutŭ ca fată.

»Journal des Debats« anunţă, că după cele mai sigure informaţiunĭ, în urma publicării legii nouĕ, vre-o 3000 de separaţiunĭ de corpŭ s'au transformatŭ în divorţurĭ definitive.

CORESPONDINŢĂ PARTICULARĂ A „GAZET. TRANS.“

Cernăuţĭ, 27 Iulie 1884.

In corespondenţa ce v'am trimis'o cu data de 24 Iulie, v'am făcutŭ o scurtă dare de sémă despre cele două şedinţe ale dietei Bucovinei.

Acum îmĭ permitŭ a vĕ comunicá din vorbă în vorbă partea cea mai interesantă din discursulŭ d-lui căpitanŭ alŭ ţĕrii A. Vasilco. După ce a vorbitŭ despre diferitele reforme, cu care se va ocupá dieta, continuă astfelŭ:

»Décă în desbaterile acestei diete se vorŭ iví diferinţe de opiniunĭ între membri séu între fracţiunĭ, — şi e bine chiar sĕ se ivéscă aşa ceva, căcĭ prin acéstă se produce o emulaţiune de a lucrá cum e mai bine, — în totŭ casulŭ sunt sigurŭ, că membrii acestei diete, cu tótă diverginţa de pĕrerĭ, vorŭ avé în vedere numai binele ţĕrii. In acestŭ raportŭ, precum şi în privinţa apĕrării autonomiei şi independinţii provinciale a Bucovinei vomŭ fi toţĭ totdéuna uniţĭ. (Bravo! Bravo!).

Totŭ aşa de uniţĭ vomŭ fi, domnilorŭ, în nisuinţa de a ne ferí în desbaterile acestei diete de acele lupte naţionale, carĭ se ivescŭ în alte camere. (Bravo! Aprobărĭ). Noi n'amŭ avutŭ astfelŭ de lupte şi de sigurŭ se potŭ evitá şi pe viitorŭ, décă fiecare din noi va avé înaintea ochilorŭ devisa: „dreptŭ egalŭ pentru toţĭ.“ (Bravo! Bravo!)

Acum, domnilorŭ, după ce am atinsŭ cestiunea naţională, îmĭ veţĭ permite mie ca Românŭ, ca aḑĭ când prin Pré Inalta Graţiă sunt chematŭ a luá preşedinţa dietei, sĕ-mĭ esprimŭ vederile mele personale asupra cestiunii naţionale în Bucovina.

In Bucovina trăescŭ împreună trei naţionalităţĭ egalŭ îndreptăţite, ale cărorŭ limbĭ sunt valabile în ţĕră; acestea sunt naţionalităţile germană, rutênă şi română. Carĭ sunt aşa dară aspiraţiunile nóstre naţionale? Noi Românii ne silimŭ, în sfera ideii de statŭ austriacŭ, la care ţinemŭ neclintitŭ şi cu tótă lealitatea, sĕ desvoltămŭ naţionalitatea nóstră pe acele base, ce ni sunt garantate prin legile fundamentale ale statului, şi de sigurŭ ne-amŭ atrage dispreţulŭ generalŭ şi l'amŭ şi merită deplinŭ, décă noi amŭ renunţá de bună voiă la drepturile ce ni se cuvinŭ după lege.

Cu aceste cuvinte — şi credeţi-mĭ, fără gândurĭ ascunse — am precisatŭ întregŭ programulŭ nostru naţionalŭ, şi numai desfigurărĭ tendenţióse ne-ar puté atribuí alte intenţiunĭ. Acesta-i unŭ programŭ, care nu vatĕmă drepturile celorlalţĭ şi nicĭ nu va fi în stare cineva sĕ ne dovedéscă, că noi amŭ fi încercatŭ măcar sĕ vătămămŭ drepturile recunoscute prin lege ale vre-unei naţionalităţĭ, care trăesce în Bucovina.

De drepturĭ egale ca noi se bucură şi compatrioţii noştri rutenĭ. Ii stimămŭ din adênculŭ inimei, căcĭ acela, care în adevĕrŭ îşĭ iubesce poporulŭ sĕu, nu póte şi nu-i e permisŭ sĕ întindă mâna sa spre a scurtá drepturile unei alte naţionalităţĭ, décă nu vrea, ca o asemenea nedreptate sĕ se facă vreo-dată şi poporului sĕu.

Totŭ atâtŭ de puţinŭ amŭ puté consimţí, sĕ se atingă şi drepturile, garantate prin legile fundamentale ale statului, ale Germanilorŭ din ţéra nóstră. Limba germană e limba Pré Inaltei nóstre dinastii, ea e singura legătură dintre popórele monarchiei austriace, şi prin urmare limba de faptŭ a statului. Ea e limba unei naţiunĭ culte şi desvoltate, şi e neconditionatŭ necesarŭ sĕ o cunóscă complectŭ fiecare Austriacŭ. Şi óre s'ar puté sĕ fimŭ noi atâtŭ de şovinişti, ba aşŭ puté ḑice, atâtŭ de neînţeleptĭ, încâtŭ sĕ respingemŭ acéstă limbă séu sĕ vătămămŭ drepturile Germanilorŭ din Bucovina!

Nu, domnilorŭ; totŭ atâtŭ de puţinŭ vremŭ sĕ lovimŭ în drepturile lorŭ pe Germanĭ, ca şi pe Rutenĭ. Respecte-ne compatrioţii noştri germanĭ şi rutenĭ drepturile nóstre, şi desigurŭ noi nimicŭ nu vomŭ întreprinde ce ar puté turburá relaţiunile nóstre cătră dênşii.

Scusaţi-mĕ, domnilorŭ, pentru acéstă escursiune ce am făcut-o pe têrêmulŭ naţionalŭ. Póte că unora din d-vóstră li s'a părutŭ acésta de prisosŭ. Eu însĕ am pornitŭ din adevĕrata convingere, că vorbele mele, carĭ — o potŭ spune pe faţă — sunt şi ecoulŭ connaţionalilorŭ mei (strigăte: Fórte adevĕratŭ!) au fostŭ esprimate tocmai la timpŭ, pentru ca sĕ vĕrsŭ lumină asupra aspiraţiunilorŭ nostre naţionale, despre carĭ au pĕtrunsŭ în publicitate pĕrerĭ rĕtăcite.

Ce s'a lucratŭ în dietă, după terminarea discursului, v'amŭ arĕtatŭ în corespondenţa trecută. Vĕ vomŭ ţiné în curentŭ de tóte lucrările importante ale dietei nóstre.

Cerna.

PROGRAMĂ

pentru festivităţile arangiate cu ocasiunea adunerei generale a Asociaţiunei pentru literatura română şi cultura poporului românŭ din Transilvania, întrunite în Orăştia la 16—19 Augustŭ 1884 st. n.

16 Augustŭ.

1. Primirea comitetului centralŭ din Sibiiu. 2. Convenire amicală în pavilonulŭ de pe promenada orăşĕnésca, eventualŭ în sala dela otelulŭ Naţionalŭ la 7 óre séra.

17 Augustŭ.

3. Serviţiu divinŭ celebratŭ în bisericele române de ambele confesiunĭ la 8 óre a. m. 4. Şedinţa adunărei generale în biserica gr. or. la 10 óre a. m. 5. Producţiunea musicală în sala otelului la contele Széchenyi la 8 óre séra.

18 Augustŭ.

6. Serviţiu divinŭ celebratŭ în bisericile române de ambele confesiunĭ la 8 óre a. m. 7. Şedinţa adunărei generale în biserica gr. or. la 10 óre a. m. 8. Prânḑŭ comunŭ în otelulŭ la contele Széchenyi la 2 óre p. m. 9. Producţiunea pompierilorŭ voluntarĭ din Orăştia la 5 óre p. m. 10. Balŭ în sala otelului la contele Széchenyi la 9 óre séra.

19 Augustŭ.

11. Escursiune la Huniadóra.

*) In Francia esistă, precum scimŭ, căsĕtoria civilă.

NB. Biletele de intrare pentru producţiunea musicală, balŭ şi prânḑulŭ comunŭ se află de vêndare la d-nii Dr. Ioanŭ Mihu, advocatŭ, şi Dr. Stefanŭ Eerdély, medicŭ în Orăştia; — asemenea la aceştĭ domnĭ au a se face şi insinuările pentru escursiunea la Huniadóra.

Comitetulŭ de primire.

Vinţulŭ de josŭ, 3 Augustŭ 1884.

Ḑiarele maghiare din Cluşiu suntŭ pline de veninŭ, şi asmuţêndŭ pre concetăţênĭ asupra nóstră, totŭ ei de cătră pădure strigă, că Românii suntŭ rĕsvrătitorĭ. Se înţelege, că pe astfelŭ de ómenĭ rĕu voitorĭ şi mai rĕi patrioţĭ nu-i va convinge nimenea despre recerinţele unui publicistŭ adevĕratŭ. Ei, carĭ trăiescŭ numai din profesiunea de calumniatorĭ, spre nefericirea tuturora vorŭ continuá în rĕutatea lorŭ a distruge orĭ ce încredere reciprocă între popóre.

Avêndŭ însă în vedere, că aceştĭ ómenĭ voiescŭ a-şi dá aerulŭ de representanţĭ ai opiniunei naţiunei domnitóre, este cu cale a le vêrî în ochĭ din cândŭ în cândŭ faptele scandalóse, ce se comitŭ ḑilnicŭ faţă de poporulŭ românŭ, carĭ fapte dovedescŭ numai ura nedumerită. Étă unŭ faptŭ:

In ḑilele trecute patru păstorĭ de vite resp. ciurdarii satului Daia au fostŭ citaţĭ înaintea solgăbirĕului din locŭ pentru o născocită contravenţiune de prevaricaţiune. Cu tóte că acusatoriulŭ maghiarŭ nimicŭ nu a pututŭ dovedí contra păstorilorŭ, totuşĭ ei fură pedepsiţĭ cu arestŭ de 8 ḑile. In contra acestei sentinţe păstorii făcură apelŭ. In locŭ sĕ fie trimişĭ acasă, ei fură din 31 Iuliu până în 2 Augustŭ preste pedépsa din sentinţă — şi fără nicĭ o causă — încarceraţĭ. In 1 Augustŭ diminéţa fură scoşĭ la lucru în grădina subsolgăbirĕului, unde în ḑi de sĕrbătóre — pre lângă tóte protestările — trebuiră sĕ lucreze până séra ca nisce sclavĭ; chiar şi Sâmbătă până la ameḑĭ lucrară, cândŭ apoi de nou li-se cetì sentinţa publicată deja Joi şi se îndrumară cătră casă, ca sĕ-şĭ facă recursulŭ.

E o rea apucătură şi de obşte întrodusă, că oficialii politicĭ — solgăbirĕulŭ mai cu sémă — pre timpulŭ lucrului încarceréză ómenĭ sub diferite pretexte, pre carĭ apoi îi folosescŭ la lucrulŭ lorŭ propriu, scutindu-se pe calea acésta de cheltuelĭ, şi făcêndŭ acelorŭ ómenĭ şi pagube, căcĭ este cunoscutŭ; că mai tóte pedepsele suntŭ pre lângă arestŭ împreunate şi cu pedepse în banĭ. Ar fi dară timpulŭ a se pedepsí atarĭ speculaţiunĭ, şi credemŭ că încetândŭ atare usŭ mulţĭ bieţĭ ómenĭ ar scăpá de asuprirĭ.

Cum stămŭ noi cu libertatea personală şi cu cea religiósă, cândŭ la oficii se potŭ întêmplá atarĭ abusurĭ? Séu Românulŭ este helotŭ în acésta ţéră? Quousque tandem?. . .

Publius.

REUNIUNEA PENTRU AJUTORAREA VĔDUVELORŬ.

LISTA Nr. II.

Membre şi membrii fundătorĭ. Dómnele: Efrosina Popea 25. fl., Reveica Popea 25 fl., Zoe Ienciovicĭ 25 fl., Maria de Steriu 25 fl., D-ra Maria Diamandi 25 fl. Domnii: Ioanŭ Manu 25 fl., Dimitrie Hernea 25 fl., Petrache Zănescu 25 fl. Suma 200 fl.

Membre şi membrii ajutătorĭ D-nii: Demeter Eremias 5 fl., Nicolae Ciurcu 10 francĭ. D-nele: Hareti Popŭ 5 fl., Hareti Porescu 5 fl. Suma 15 fl. şi 10 francĭ.

Membrele Active D-nele: Maria Davidŭ 2 fl.. Maria Alexi 1 fl., Maria Zănescu 2 fl., Rosalia Placĭco 1 fl., Sofia Spuderca 2 fl., Susana Turcea 1 fl., Anastasia Fluştureanu 1 fl., Anastasia Radoviciu 2 fl., Veturia Neagoe Romanŭ 2 fl., Elena Emanuelŭ 1 fl., Ioana Taflanŭ 1 fl., Maria Munteanu 1 fl., Ecaterina Archimandrescu 2 fl., Chrissi Lecca 1 fl., Vilma Poppŭ 2 fl., D. D. Lupanŭ 2 fl., Otilia Bidu 3 fl., Zoe Poppŭ 1 fl., Elena Mihalovici 1 fl., Iuliana Mihalovici 1 fl., Sevastia Mureşianu 1 fl., Zoe Poppŭ 1 fl., Cornelia Onáciu 1 fl., Hareti Nemeşŭ 1 fl., Otilia Orgidanŭ 5 fl., Elisa Anken 1 fl., Elisabetha Dobreanu 1 fl., Efrosina G. Ioanŭ 2 fl., Elena St. Sotirŭ 2 fl., Luisa Popescu 1 fl., Carolina Ciurcu 5 fl., Otilia Nicolau 2 fl., Elena Safrano 3 fl., Ana Orgidanŭ 1 fl., Elena Săbădénu 2 fl., Paulina Popŭ 1 fl., Maria Popea 1 fl, Bălaşea Blebea 1 fl., Ecaterina Bârsanŭ 1 fl., Maria de Prunculŭ 1 fl., Elena G. Ioanŭ 1 fl., Victoria Orgidanŭ 1 fl., Zoe Ciurcu 3 fl., Ecaterina Puşcarŭ 2 fl., Zoe Damianŭ 3 fl., Susana Eremia 1 fl., Maria Stoianŭ 2 fl., Maria Bărbuceanŭ 1 fl., Susana Frigătorŭ 1 fl. Suma 81 fl.

DIVERSE.

Dela conservatoriulŭ din Parisŭ se scrie, că cu prilejulŭ concursurilorŭ s'a întêmplatŭ unŭ faptŭ, ce nu se mai pomenesce în analele lui. Venindŭ la rêndŭ cornetele à piston adecă, prof. Arban ḑise, că piesa dată de juriu unui elevŭ alŭ sĕu sĕ o cânte e pré grea. Publiculŭ aplaudă, ţinêndŭ ca totdéuna parte elevilorŭ. Ambroise Thomas, directorulŭ conservatorului, declară atuncĭ, că alegerea bucăţilorŭ o face juriulŭ după cum voiesce şi află elŭ cu cale. Scolarulŭ lui Arban esecută atuncĭ bucată cu cea mai mare dexteritate şi repejune şi spre marea bucuriă a profesorului sĕu. Arban se întórse atuncĭ cătră Ambroise Thomas şi-i ḑise: »Am fostŭ pré aspru, rogŭ pe d-lŭ directoeŭ sĕ mĕ ierte.« Directorulŭ nu se mulţămì însă cu scusa lui Arban ci ḑise: »Lasă, nu-i aicĭ loculŭ sĕ stămŭ de vorbă.« Publiculŭ incepù atuncĭ a face unŭ sgomotŭ infernalŭ şi fluerà pe Ambroise. Compositorulŭ îşĭ acoperì faţa şi ridicà şedinţa. Concursulŭ se continuà apoi în ḑiua următóre cu uşile închise, ér ministerulŭ artelorŭ frumóse a ordonatŭ o cercetare. In totŭ casulŭ acésta întêmplare póte sĕ aibă urmărĭ hotărîtóre pentru organisaţiunea conservatorului.

—x—

Poetulŭ Prati. — Prati este poetulŭ, la a cărui mórte a ţinutŭ dimisionatulŭ preşedinte alŭ senatului italianŭ, Tecchio, cunoscuta cuvêntare, ce a făcutŭ atâtŭ sânge rĕu între Austriacĭ. Pela începutulŭ anului 1840, cândŭ Milanulŭ se aflá încă sub stăpânirea austriacă, Prati venì acolo sĕ-şĭ găséscă unŭ editorŭ pentru cei dintâiu copilaşĭ ai musei sale. La începutŭ nu putù sĕvêrşí nimicŭ — nefiindŭ cunoscutŭ şi protejatŭ de nime. In sfirşitŭ unŭ cunoscutŭ alŭ lui, poetulŭ Piave, care a scrisŭ cele mai multe texturĭ pentru operele bĕtrênului Verdi, îlŭ întroduse într'o societate de oficeri austriacĭ. Aicĭ îşĭ cetì elŭ poesiile sale, fiindŭ primite cu însufleţire Urmarea a fostŭ, că între aceştĭ oficerĭ se făcù o colectă, care mijlocì mai târḑiorŭ edarea poesiilorŭ lui Prati. De atuncĭ se aşeḑà gloria lui Prati pe bune temelii. După ce spune acestea o foie din Viena, adaugă: »Mai târḑiu însă Prati se pare, că a uitatŭ, cui trebuiá sĕ mulţăméscă întêmplarea, că poesiile lui se făcură cunoscute publicului italianŭ, căcĭ din scrierile lui din vremile mai din urmă s'au doveditŭ puţine simpatii pentru oştirea austriacă.‹

—x—

O lecţiune de limba arabă. — Unŭ germanŭ, care călĕtoresce prin Orientŭ, scrie următórele: »Acum călĕtorescŭ spre Palmyra. Doi poliţiştĭ, Curḑĭ oneştĭ mĕ însoţescŭ şi cu bucuria în ochĭ îmĭ ḑicŭ, că totŭ acestŭ drumŭ duce şi spre patria lorŭ spre Diarbekir. Curḑii mei vorbescŭ turceşte, şi eu mĕ bucurŭ, că potŭ sĕ-mĭ facŭ distracţiune, conversândŭ cu ei. — »Hussein aga, de multŭ petrecĭ pe pămêntŭ arabŭ?« întrebaiu pe unulŭ dintre ei. — „Da, efendi, de cincĭ anĭ." — »Atun decĭ sigurŭ vei fi învĕţatŭ arăbesce?" — „Puţintelŭ, effendi.« — »Bine. Atuncĭ învaţă-mĕ şi pe mine câte ceva. Ce trebue, de esemplu, sĕ ḑicĭ, după obiceiulŭ arabŭ, déeă intri în casa vr'unui Arabŭ?" — „Nu-i lucru mare, effendi, îi întinḑĭ mâna şi-i ḑicĭ „bună diminéţa" în orĭ-ce limbă; căcĭ elŭ scie deja, ce vrei sĕ-i ḑicĭ." — „Dar' décă aşŭ fi setosŭ şi aşŭ vré sĕ béu apă, séu décă aşŭ vré sĕ cerŭ cafea, ce sĕ-i ḑicŭ?" — „Nimicŭ, effendi; căcĭ stăpânulŭ casei îndată aduce caféua şi trebue sĕ béi celŭ puţinŭ trei cescĭ, décă nu vréi sĕ comiţĭ mare grobianitate. Ţĭ va mai dá încă apă şi zĕrŭ. Décă vei vré, vei bé, décă nu vei vré, vei clătiná die capŭ.« — »Dar décă aşŭ vré sĕ mănâncŭ?« — „Vei avé, sĕ aştepţi, până ce va sosí timpulŭ mancărei, căcĭ mai curêndŭ nu-ţĭ va dá; dér când elŭ va mânca, totŭdéuna şi pe tine te va învitá la mésă.« — »Şí décă aşŭ vré, sĕ mĕ odihnescŭ la dênsulŭ? — »Te vei întinde pe divanŭ. Insĕ acéstă cu greu credŭ, că vei face-o, până cândŭ vei avé propriulŭ tĕu cortŭ, căcĭ pĕduchii de lemnŭ (stelniţele) aşa te vorŭ pişcá, de nu-ţĭ va mai vení poftă sĕ te mai punĭ a doua óră pe divanŭ.‹

»Cum poţĭ întrebá pe Arabulŭ, că are óre niscai vechiturĭ de vêndutŭ?« — »Nicĭ cum, effendi, căcĭ totŭ ce are ţi va pune înaintea ta şi te va învitá sĕ-i privescĭ comorile, obiectulŭ care nu ţi va plăcé i'lŭ vei dá îndĕrĕtŭ. — „Dar décă îmĭ va plăcé ceva şi aşŭ vrea sĕ-lŭ cumpĕrŭ cu cincĭ piastri?« — »Atuncĭ elŭ 'ţĭ va ḑice: treiḑecĭ, şi décă va vedea că nu'lŭ înţelegĭ, va scóte din buzunarŭ treiḑecĭ de piastri, şi ţi-i va arĕtá. Tu vei mai adauge cincĭ piastrĭ pe lângă cei cincĭ, ér elŭ va mai luá dintr'ai sĕi cincĭ, şi acésta aşa va urmá mai depate. Tu vei adauge şi elŭ va luá, păna când cele douĕ grămeḑi de banĭ vorŭ fi egale, atuncĭ têrgulŭ va fi gata; Arabulŭ 'ţĭ-va dá vechitura, ér tu îĭ vei dá banii, şi têrgulŭ va fi încheiatŭ.«

»Da. Dar décă dela începutŭ va cere aşa demultŭ, încâtŭ nicĭ de vorbă nu voiu puté stá cu elŭ?» — »Vei rîde de elŭ, effendi, ér noi vomŭ rîde dimpreună cu tine; atuncĭ se va ruşiná şi va borborosí ceva. Ce a ḑisŭ, nu-lŭ întrebá, căcĭ borboroséla lui însemnéză că: Câtŭ vrei dar sĕ-mĭ dai?« — »Bine-i, Hussein aga, cu acestea amŭ puté petrece în casă; dar décă aşŭ aflá uşa încuiată şi aşŭ vré sĕ-i spunŭ Arabului sĕ mi-o deschidă?« — Ḑiua şi în timpŭ de pace uşa totdéuna se află deschisă, nóptea şi în timpŭ de rĕsboiu este încuiată, dar atuncĭ sciu, că nu vei merge la dênsulŭ. Cu acésta decĭ nu-ţĭ sparge multŭ capulŭ.« — „Da, frate, dar totuşĭ trebue sĕ-i dai mai înainte de scire, că mergĭ la dênsulŭ, ca nu cumva sĕ i surprînḑĭ femeile. Cum te vei adresá atuncĭ arabesce?« — »Prin oraşe n'ai lipsă sĕ te însinuezĭ, căcĭ copii de pe strade fugŭ după tine, ca după o minune. Astfelŭ îţĭ merge vestea înainte pretutindenea. Ér la Beduini femnile petrecŭ printre bărbaţĭ, nu se jenéză; aşa dar nicĭ aicĭ nu ai nimicŭ de ḑisŭ.« — »Inţeleptŭ vorbescĭ Hussein aga. Dar décă aşŭ vré sĕ întru în vr'o biserică, în vr'unŭ mecetŭ, carĭ sunt închise, cum sĕ mĕ adresezŭ cătră păzitorŭ?« — »Ii vei arĕtá unŭ banŭ de o sută de parale, şi elŭ îndată va fugi şi va aduce cheia. — »Dar décă la vr'unŭ puţŭ tóte ţevele vorŭ fi ocupate, cum voi ḑice ómenilorŭ, lăsaţi-mĕ şi pe mine sĕ béu?‹ — »I vei goní şi te vei pune sĕ béi după pofta inimei.«

— „Şi décă vorŭ începe sĕ fiă grobianĭ?« — „Atuncĭ mĕ vei chemá pe mine, effendi.« — Dar décă pe stradă vr'unŭ Arabŭ cu catîrulŭ séu cu măgarulŭ mi va închide calea, cum sĕ i strigŭ sĕ 'mĭ feréscă din cale?« — „Vei dá cu biciulŭ în catîrŭ séu în măgarŭ şi elŭ va ferí din cale.‹ — „Dar ce voiu face, décă 'mĭ-va eşí în drumŭ vr'unŭ tâlharŭ? Ia ascultă puţînŭ, icĭ în carte-mĭ se aflu scrisŭ la teteharrak villa edrub bittabandzsa, (stai séu décă nu îndată împuşcŭ)! Bine e ḑisŭ acésta arăbesce?‹ — »Scii ce, effendi, décă ar vení numai unŭ tâlharŭ, atuncĭ simplu de totŭ l'am omorî; dar décă tâlharii înadevĕrŭ ne-arŭ atacá, atuncĭ ei ar trebuí sĕ fie celŭ puţinŭ treiḑecĭ, şi în acestŭ casŭ totŭ atâta va fi, orĭ vei ḑice arăbesce: bittabandzsa, orĭ vei împuşcá. Dar ei nu vorŭ vení; ţinutulŭ pănă la Palmyra este sigurŭ, căcĭ tâlharii multŭ se temŭ de noi." — „Bine. Dar décă ne vomŭ întêlní cu Beduini paĭnicĭ şi eu aşŭ vré se mĕ împretinescŭ cu ei, cum ar trebuí sĕ vorbescŭ?" — „Le vei da zaharŭ pentru copii lorŭ, dar îlŭ vorŭ mâncá ei înşişĭ şi ţi-se voră face prietinĭ." — „Inţeleptŭ vorbescĭ, frate; dar décă în vr'unŭ satŭ arabŭ aş vedé o copilă frumósă şi aş vré să-i facŭ unŭ complimentŭ, cum ar trebuí sĕ-i ḑicŭ arăbesce: frumósă copilă?" — „Mai bine va fi, décă de felŭ nu te vei esprimá; căcĭ altcum va vení bĕtrênulŭ beduinŭ, tatălŭ fetei, şi elŭ încă numai prin semne se va adresá cătră tine, căcĭ te va tocá cu vr'o pétră în capŭ." — „Ei, frate Hussein, nu cumva scii acestea din propria'ţĭ păţaniă?" Lui Hussein celŭ cu lungĭ mustăţĭ îi roşí faţa cea négră, şi ḑise diplomatice: — „Effendi, acestea sunt afacerĭ interne, eu sunt de multŭ însuratŭ." Cu acestea s'a sfêrşitŭ lecţiunea de limbă. Cetitorulŭ póte vedé, că avêndŭ unŭ dascălŭ specialistŭ, poţĭ uşorŭ învĕţá elementele limbei arabe.

—x—

Cetirea ḑiarelorŭ în Austria. — I se scrie lui »Schl. Ztg.‹ din Viena: »Datele publicate despre vêndarea de timbre în 1883 constată, că în acestŭ anŭ s'au timbratŭ 110,363,488 esemplare de jurnale din ţéră. Acésta cifră privesce numai pe Austria. Décă luămŭ acum în considerare, că în anulŭ 1862 în întréga monarchiă s'au timbratŭ 64,337,956 esemplare, nu se póte negá progresulŭ celŭ mare, ce l'a făcutŭ gustulŭ de cetitŭ. Insemnatŭ este şi numĕrulŭ foilorŭ esterne încurse în Austro-Uugaria: de la 336,107 în anulŭ 1862 s'a ridicatŭ numai în Austria în 1883 la 1,696,631. Câtŭ de marĭ însĕ sunt aceste cifre, totuşĭ trebue sĕ recunóscemŭ, că suntemŭ numai la începutulŭ desvoltării spirituale, căcĭ la o populaţiune mai multŭ ca de 22 milióne vinŭ pe unŭ locuitorŭ pe anŭ numai 5 exemplare. După acésta se póte computá, câte milióne nu cetescŭ nicĭ unŭ jurnalŭ, căcĭ 112 milióne esemplare abia sunt suficiente pentru 307,000 abonenţĭ. Unde rĕmanŭ însĕ ceilalţĭ 21,837,244 austriacĭ? chiar dacă considerĭ, că douĕ milióne citescŭ gratisŭ, totŭ mai rĕmânŭ aprópe 20 milióne fără jurnale.«

—x—

Hotelŭ pentru sinuciḑĭ — Se scrie din New-York, că de cincĭ-spre-ḑece ḑile s'a deschisŭ în acelŭ oraşŭ unŭ hotelŭ specialŭ pentru persónele, care dorescŭ a-şĭ curmá ḑilele. Fie-care cameră a acestui stabilimentŭ oferă între altele şi obiectele decorative: o fringhiuţă atârnată, într'o formă fórte elegantă, pentru acei călĕtorĭ, carĭ preferă spânḑurarea orĭ cărei alte morţĭ. Toaleta este unŭ curatŭ arsenalŭ de sticluţe pline cu diferite felurĭ de otravă, ér pe o mésă de nópte se află în permanenţă unŭ măreţŭ revolverŭ încărcatŭ. Este inutilŭ a spune, că călĕtorii, carĭ tragŭ acolo, suntŭ rugaţĭ a plătí comptulŭ mai înainte.

—x—

Scrisóre originală. — Următórea scrisóre a poetului francesŭ Piron adresată unui prietinŭ şi datată din 1732, caracteriséză de minune viéţa dela curtea din Versailles: »Tóte ḑilele trecŭ şi séměnă una cu alta. Tóte ḑilele vĕnătóre; mai multe staule cu cânĭ, decâtŭ case; urletele cânilorŭ şi sunetele de cornŭ suntŭ pânea de tóte ḑilele. — Scii care este lista mâncărilorŭ pe sĕptĕmână? Lunĭ: Concertŭ. Marţĭ: Representarea vre-unei tragedii. Mercurĭ: Concertŭ. Joi: Representarea unei comedii. Vinerĭ: Slujbă dumneḑĕiéscă, postŭ, grijirea de mântuirea sufletului. Sâmbătă: Teatru italienescŭ. Duminecă: Messă mare. — La curte aşŭ murí de urîtŭ, décă nu ar fi ferestri la galeria, căcĭ acolo mĕ aşeḑŭ cu o lornetă şi stau mai multe césurĭ pe ḑi — Dumneḑeu scie ce plăcere îmĭ facu trecĕtorii. Ah, e o adevĕrată comediă! Ce îngâmfaţĭ suntŭ slubaşii curţei! Ce feţe pocite de frică şi strĕlucitóre de speranţe au alţii! Ce false suntŭ în cea mai mare parte aceste figurĭ pentru ochii, ce vĕdŭ lămuritŭ! E o adevĕrată plăcere pentru mine! Nimicŭ cum se cade nu vĕdŭ, decâtŭ figurile Elveţienilorŭ, carĭ suntŭ singurii filosofĭ aicĭ la curte: cu helebardele lorŭ pe umerĭ, cu mustăţile lorŭ marĭ şi cu a lorŭ în făţişare, par-că rîdŭ de toţĭ aceştĭ ómenĭ, ce alérgă după norocŭ. In acéstă privinţă sunt şi eu Elveţianŭ. — Erĭ mĕ uitamŭ astfelŭ la Voltaire care se rostogoliá ca şi o mazăre mică, verde printre ómenĭ, când băgându'mĭ de sémă îmĭ ḑise repede: „Ah bună ḑiua, dragă Piron, ce faceţĭ ací la curte? Eu stau de trei sĕptĕmânĭ aicĭ; »Mariana mea‹ s'a representatŭ; câtŭ mai curêndŭ o sĕ se representeze şi »Zaïre.« Când va veni rêndulŭ lui »Gustav«? Cum vĕ aflaţĭ? — Ah domnule Duce, chiar vĕ căutamŭ, o vorbă numai vréu sĕ vĕ spunŭ.« — Astea le-a spusŭ una după alta repede şi nu găsiamŭ nicĭ o vorbă sĕ'i rĕspunsŭ, ci pare că eramŭ crescutŭ din pămêntŭ, aşa'i stamŭ în faţă. Când l'amŭ întêlnitŭ aḑĭ diminéţă apoi i-amŭ rĕspunsŭ, »Forte bine, Dle Voltaire, staŭ la disposiţiunea D-tale!« — Elŭ nu sciá, ce vrémŭ sĕ 'i spunŭ şi fuiŭ silitŭ sĕ'i aducŭ aminte, că în ḑiua trecută mĕ părăsise întrebându-mĕ cum mĕ aflu şi că mai curêndŭ n'amŭ avutŭ vreme, sĕ-i rĕspuudŭ.‹

Editorŭ: **Iacobŭ Mureşianu.**

Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Cursulŭ la bursa de Viena
din 7 Augustŭ st. n. 1884.

Rentă de aurŭ ungară 6%	122.10	Bonurĭ croato-slavone	100.—
Rentă de aurŭ 4%	92.55	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.50
Rentă de hârtiă 5%	89.05	Imprumutulŭ cu premiu ung.	117.25
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	142.50	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	115.30
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	96.50	Renta de hârtiă austriacă	81.10
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	118.50	Renta de arg. austr.	81.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	102.10	Renta de aurŭ austr.	103.50
Bonurĭ rurale ungare	101.—	Losurile din 1860	135.15
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.75	Acțiunile băncei austro-ungare	862.—
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	101.—	Act. băncei de creditŭ ung.	315.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.—	Act. băncei de creditŭ austr.	313.90
Bonurĭ rurale transilvane	101 —	Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.74
		Napoleon-d'orĭ	$9.65^1/_2$
		Mărcĭ 100 împ. germ.	59.45
		Londra 10 Livres sterlinge	121.50

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 24 Iulie st. v. 1884.

Renta română (5%)	Cump.	$93^1/_2$	vend.	94
Renta rom. amort. (5%)	»	$95^3/_8$	„	——
» convert. (6%)	»	$97^1/_4$	»	98
Împr. oraș. Buc. (20 l.)	»	$34^1/_4$	»	——
Credit fonc. rural (7%)	»	$102^1/_4$	„	$102^3/_4$
» „ „ (5%)	„	$90^1/_2$	„	91
» » urban (7%)	»	$101^3/_4$	„	102
» » » (6%)	»	$97^1/_2$	»	98
» » » (5%)	»	$87^1/_2$	»	88
Banca națională a României	„	1325	„	1400
Ac. de asig. Dacia-Rom.	„	$344.^1/_2$	„	347
« » » Națională	„	$238^1/_2$	»	—
Aurŭ	„	5 30.%	„	—
Bancnote austriace contra aurŭ	„	2.07.	„	2.09

Cursulu pieței Brașovŭ
din 8 Augustŭ st. n. 1884.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.12	Vênd.	9.16
Argint românesc	»	9.05	»	9.15
Napoleon-d'orĭ	»	9.62	»	9.66
Lire turcescĭ	»	10.88	»	10.96
Imperialĭ	»	9.84	»	9.88
Galbenĭ	»	5.62	»	5.66
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.50
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Numere complete din „Gazetă“ dela 1 Ianuariu a. c. se mai află.

ABONAMENTE LA „GAZETA TRANSILVANIEI.“

se potŭ face la **1** și **15** a fie-cărei lunĭ.

Pentru Austro-Ungaria pe anŭ . , . 12 fl. v. a.
„ „ „ $^1/_2$ „ . . . 6 „ „
„ „ „ $^1/_4$ „ . . . 3 „ „
Se acórdă abonamente și lunare cu . . 1 „ „
Pentru România și străinătate pe anŭ . 36 francĭ
„ „ „ „ $^1/_2$ „ . 18 „
„ „ „ „ $^1/_4$ „ . 9 „

Celŭ mai ușorŭ mijlocŭ de abonare este prin mandatŭ postalŭ. Abonamentele se plătescŭ înainte.

Rugămŭ pe domnii abonațĭ sĕ binevoiéscă a ne da lămuritŭ adresa, ca trimiterea ḑiarului sĕ nu sufere nicĭ cea mai mică întârḑiere.

Administrațiunea.

Nr. 3978—1884.
pal.

Publicațiune.

Subscrisulŭ magistratŭ orășenescŭ aduce la cunoscința tuturora, că licitațiunea privitóre la darea în arêndă, că imașulŭ pentru pășunitulŭ de érnă alŭ oilorŭ de pe hotarulŭ Sighișórei pentru anulŭ 1884—5 se va ținé la **1 Septembre a. c. înainte de améḑi la 9 óre** în cancelaria magistratului de aicĭ.

Condițiunile mai detailate de licitațiune se potŭ védé de fiescecine la oficiulŭ magistratualŭ în decursulŭ órelorŭ de oficiu.

Sighișóra în 31 Iuliu 1884.

Magistratulŭ orășenescŭ.

17—25

Învitare de abonamentŭ la cele mai eftine ḑiare române.

„Amiculŭ Familiei“ ḑiarŭ beletristicŭ și enciclopedicŭ-literarŭ — cu ilustrațiunĭ. Apare regulatŭ în 1/13-a și 15/27-a ḑi a fie-cărei lune în numerĭ câte 2—3 cóle; — și publică: novele, poesii, romanurĭ, aventurĭ picante, impresiunĭ de călĕtoriă, studii socialĭ; — articlii scientificĭ mai alesŭ din sferă economiei și a higienei de casă. — »Scirĭ din lumea mare‘ cu preferință acelea, carĭ interesézǎ mai de aprópe societatea românéscă, — „principiă din viață și notițe de petrecere. Fie-care numĕrŭ este bogatŭ și frumosŭ ilustratŭ. — Prețulŭ de prenumerațiune pre anulŭ întregŭ e numai **4** fl. pre $^1/_2$ anŭ **2** fl., pre $^1/_4$ de anŭ **1** fl. v, a. — Pentru România pre anulŭ întregŭ **10** francĭ — lei plătibilĭ în bilete de bancă orĭ în timbre postalĭ.

„Preotulŭ romanŭ.“ Ḑiarŭ bisericescŭ, scolasticŭ și literarŭ. Apare regulatŭ în 1-a și 16-a ḑi (c. n.) a fie-cărei lune, în numerĭ câte de $1^1/_4$—$2^1/_2$ cóle și publică: ‚articlii din sfera tuturorŭ sciințelorŭ teologice‘ — tractate dogmatice, istorice, juridice, moralĭ, pastoralĭ, dar mai alesŭ ritualĭ, — predice pre dominecĭ, serbătorĭ și diferite ocasiunĭ, mai alesŭ pentru ocasiunĭ funebralĭ, precum și »schițe de predicĭ,« și orĭ-ce amenunte aplicabilĭ în predicĭ, »catechese« și alte »învĕțăturĭ pentru poporŭ, tractate pedagogice, didactice, studii și recensiunĭ literare, scirĭ — din sfera bisericéscă, scolastică și literară — Prețulŭ de prenumerațiune pre anulŭ întregŭ e **4** fl., pre $^1/_2$ **2** fl., pre $^1/_4$ **1** fl. — Pentru România pre anulŭ întregŭ **10** francĭ — lei, — plătibilĭ în bilete de bancă orĭ în timbre postalĭ.

„Cărțile Săteanului Românŭ.“ Pentru tóte trebuințele poporului românŭ. Apare în fie-care lună câte una carte de 1—$1^1/_8$ cólă — și publică: »novele poporale, istorióre, fabule, poesii, anecdote, proverbii‘ și alte »amenunte de învĕțătură și petrecere, cunoscințe de economiă, industriă, higienă ș. a., — »scirĭ din lumea mare« mai alesŭ acelea cari mai de aprópe atingŭ pe poporulŭ nostru. — Prețulŭ de prenumerațiune pre unŭ anŭ întregŭ e numai **1** fl. v. a., pentru România **2** francĭ **50** banĭ — plătibilĭ în timbre postalĭ.

Tóte aceste trei ḑiare deodată abonate costau pre anulŭ întregŭ 8 fl. v. a., pentru România 20 francĭ — lei.

Esemplare complete dela începutulŭ anului mai sunt câteva.

Aceia, carĭ vorŭ aboná tóte trei ḑiarele nóstre, orĭ barem douĕ din ele, vorŭ primí îndată gratis patru portrete fórte frumóse.

Numerĭ de probă se trimitŭ gratis orĭ cui.

A se adresá la: **Cancelaria „NEGRUȚIU“** în Gherla (Szamosujvár) unde se mai află încă de vêndare următórele **opurĭ de minune eftine:**

Amorŭ și dincolo de mormêntŭ. Novelă de Ponson du Terail, trad. de N. F. Negruțiu. Prețulŭ 30 cr. — **Biblioteca Săteanului Românŭ.** Cartea I., II., III., IV., cuprindŭ materii fórte interesante și amusante. Prețulŭ la tóte patru 1 fl. — câte una deosebĭ 30 cr. — **Biblioteca Familiei.** Cartea I. Cuprinde materii fórte interesante și amusante. Prețulŭ 30 cr. — **Colectă de Recepte** din economiă, industriă, comerciu și chemiă pentru economĭ, industriașĭ și comercianțĭ. Prețulŭ 50 cr. — **Apologia**- Discusiunĭ filologice și istorice maghiare privitóre la Românĭ, învederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silasi. — Partea I. Paulŭ Hunfalvy despre Cronica lui Georg Gabr. Șincai. Prețulŭ 30 cr. — **Renascerea limbei românescĭ** în vorbire și scriere învederită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silasi. Broșura I. și II. Prețulŭ fie-cărei a e 40 cr. — Ambele împreună 70 cr. — **Poesii** de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unŭ volumŭ de 192 pagine cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulŭ redusŭ (dela 1 fl. 20 cr. la) 60 cr. — **Ifigenia în Aulida.** Tragediă în 5 acte, după Euripide tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Prețulŭ 30 cr. — **Ifigenia în Tauris.** Tragediă în 5 acte, după Euripide tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Prețulŭ 30 cr. — **Branda sĕu Nunta fatală.** Schiță din emigrarea lui Dragoșŭ. Novela istorică națională. Prețulŭ 20 cr. — **Elŭ trebue sĕ se însóre.** Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețulŭ 25 cr. — **Secretele alor trei nopțĭ** sĕu trei morțĭ vii. Romanŭ anglesŭ după Frankstein de Pamfiliu I. Grapini. Prețulŭ 50 cr. — **Herman și Dorotea** după W. de Goethe traducțiune liberă de Const. Morariu. Prețulŭ 50 cr. — **Economiă** pentru scólele popor. de T. Roșiu. Ed. II, Prețulŭ 30 cr. — **Petulantulŭ.** Comediă în 5 acte, după August Kotzebue, tradusă de Ioanŭ St. Șiuluțŭ. Prețulŭ 50 cr. — **Nu mĕ uita.** Colecțiune; de versurĭ funebralĭ urmate de iertăciunĭ, epitafie ș. a. Prețulŭ 50 cr.

Tóte acestea 20 opurĭ deodatŭ procurate se dau cu prețulŭ bagatelŭ de 3 fl. 60 cr.

17—30

Magazinŭ de încălțăminte

„CISMA ROȘIE“ Strada Căldărarilorŭ 540.

Comande după **mĕsură** se vorŭ efectuá din **materialŭ solidŭ,** și cu **prețurĭ moderate.**

Subscrisulŭ am onóre a recomandá onoratului publicŭ, Magazinulŭ meu de **încălțăminte** pentru **bărbațĭ, dame și copii,** cu **prețurile cele mai moderate.**

Asemenea recomândŭ onoratului publicŭ **depositulŭ** de **pălĕrii pentru bărbațĭ și copii** cu prețurĭ reduse.

Comande pentru **străinătate** se primescŭ și se **efectuiéză promtŭ** și cu **prețurĭ moderate.**

G. Orghiḑanŭ.

Tipografia Alexi Brașovŭ.